

PRANTSUSE KEELE 2009. a PÕHIKOOLI LÕPUEKSAMI OSAD, AJALINE KESTVUS JA ÜLESANDETÜÜBID

Tulenevalt haridusministri 16. novembri 2006. a määruse nr 40 „Õpitulemuste välishindamise põhimõtted, riigeksamitööde, põhikooli lõpueksamitööde ja üleriigiliste tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsi alused“ § 1 on põhikoolieksamid õpitulemuste hindamise süsteemi koostisosa. Võõrkeele lõpueksami eesmärgid on järgmised:

- 1) hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust III kooliastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata põhikooli lõpueksamite sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täienduskoolituses, võimaldada suunata vastavat arendustööd.

Võõrkeele põhikooli lõpueksam hindab Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1 ligilähedasel tasemel vastava võõrkeele alaseid pädevusi nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja rääkimine) ning keelepädevuse (sõnavara-, grammatika-, semantika-, ortograafiapädevus) mõõtmise kaudu.

Eeldatavad õpitulemused põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi 3. kooliastme lõpuks:

- kuulamisel mõistab põhikooli lõpetaja kuuldu sisu, kasutades vastavalt kuulumisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset kuulamist;
- lugemisel mõistab põhikooli lõpetaja loetu sisu, kasutades vastavalt lugemisülesandele või vajadusele globaalset, selektiivset või detailset lugemist;
- rääkimisel põhikooli lõpetaja
 - oskab esitada lihtsat seotud teksti käsitletud temaatika piires loetu, kuuldu või kogetu edasiandmiseks järgmises vormis: teade, kokkuvõte, lühireferaat, (ümber)jutustus, (pildi, ruumi, isiku-) kirjeldus;
 - osaleb vestluses, mis võib toimuda suunatud vestluse, suhtlussituatsiooni, rollimängu, intervjuu vormis.
- kirjutamisel oskab põhikooli lõpetaja kirjutada lihtsat seotud teksti: isiklik kiri, õnnitlus-, tervitus-, tänukaart, küllakutse, teade, lihtne tarbekiri, (kirjeldav, jutustav) lühiessee, lühireferaat.

Võõrkeele põhikooli lõpueksami kogupikkus on 125 minutit, mis jaguneb kirjaliku (110 minutit) ja suulise (15 minutit, sh ettevalmistusaeg) osa vahel.

Kõik eksamiosad (kuulamine, lugemine, kirjutamine, keele struktuur, rääkimine) annavad võrdse arvu punkte (15). Maksimaalselt võib õpilane saada 75 punkti.

Tabel. 2009. a põhikooli lõpueksami ülesehitus.

Eksamiosa		Kestus	Max punkte
I osa	Kuulamine	15 min	15
II osa	Lugemine	35 min	15
III osa	Keele struktuur	20 min	15
IV osa	Kirjutamine	40 min	15
KOKKU :	Eksami kirjalik osa	110 min	KOKKU : 60
V osa	Suuline osa	5*+10 min	15

* Eksaminandil on eksamikomisjoni ees ettevalmistuseks aega kuni 5 minutit.

Kuulamine

Kuulamisosa koosneb 15 üksikküsimusest, mis jagunevad kahe erinevat tüüpi ja erineva raskusega ülesande vahel. Kuulamisosa tekstide kogupikkus on umbes 600 sõna. Tekste kuulatakse kaks korda. Salvestatud kuulamisosa kogupikkus on 15 minutit.

Kuulamisülesannete tekstideks võivad olla

- uudised,
- argivestlused/ keskustelud,
- teadaanded/lühisõnumid,
- juhised,
- intervjuud,
- ülevaated.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitamisülesanded (kuuldu ja kirjaliku loetelu kokkusobitamine, teema ja teksti kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete, tabelite või kaartide täiendamine kuuldu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- järjestamisülesanded (lausete järjestamine kuuldu põhjal);
- lühivastustega ülesanded (teksti- või tekstilõigu üldine mõistmine).

Lugemine

Lugemisosa koosneb 15 üksikküsimusest, mis jagunevad kahe erinevat tüüpi ja erineva raskusega ülesande vahel. Tekstide kogupikkus on umbes 600 sõna.

Lugemisülesande tekstideks võivad olla:

- kirjad ja teated (erakirjad, teadaanded, lühisõnumid),
- meediatekstitid (uudised, artiklid/ülevaated, kuulutused, reklaamtekstitid, intervjuud),
- ilukirjanduslikud tekstid.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitamisülesanded (pealkirja/väite/küsimuse/teema ja tekstilõigu kokkusobitamine; sõnade/väljendite/ lausete sobitamine teksti);
- info ülekandmise ülesanded (lausete või tabelite täiendamine loetu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale vastusega küsimus, õige-vale-tekstis info puudub vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- järjestamisülesanded (lausete või tekstilõikude järjestamine terviklikuks tekstiks);
- lühivastustega ülesanded (teksti- või tekstilõigu üldine mõistmine).

Kirjutamine

Kirjutamisosa koosneb 2 ülesandest kogupikkusega 170 sõna (1. ülesanne – 50 ($\pm 10\%$) sõna; 2. ülesanne – 120 ($\pm 10\%$) sõna).

Võimalikud ülesandetüübid:

- küsimustiku täitmine;
- küllakutse kirjutamine;
- kaardi või teate kirjutamine;
- isiklikku laadi kirja kirjutamine;
- jutukese kirjutamine etteantud teemal pildist (pildiseeriast) lähtuvalt;
- jutukese kirjutamine etteantud teemal sisupunktidest lähtuvalt.

Keele struktuur

Keelestruktuuriosa koosneb **30** üksiküsimusest, mis jagunevad kahe–nelja erineva ülesande vahel. Keelestruktuuriosa mõõdab riikliku õppekava põhikooli ainekavas nõutud grammatika omandatust (vt keeleteadmisi) ning keelepädevust (sõnavara-, grammatika-, semantika-, ortograafiapädevus) Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1 ligilähedasel tasemel.

Võimalikud ülesandetüübid:

- avatud lüngaga ülesanded;
- valikvastustega lünkülesanded;
- pangaga lünkülesanded;
- järjestamisülesanded.

Rääkimine

Rääkimisosa kogupikkus on 15 minutit koos ettevalmistusajaga (kuni 5 minutit).

Rääkimisosa koosneb

- 1) pildi kirjeldamisest (u 2 min, õppuril toetavad küsimused) ja suunatud vestlusest pildist lähtuval teemal õpilase ja intervjuueerija vahel (küsimused ainult õpetajal);
- 2) situatiivsest kahekõnest (rollimäng).